

KOPIENU VĀRDNĪCA

- APKAIME
- INOVĀCIJAS
- KOPIENA
- KOPIENAS RESURSI
- LĪDZDALĪBA
- NEVALSTISKĀS ORGANIZĀCIJAS (NVO)
- VIEDĀ CIEMA STRATĒGIJA
- VIEDAIS CIEMS

Materiāls ir sagatavots ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par materiāla saturu atbild biedrība "Latvijas Lauku forums".

APKAIME

Tuvākā apkārtnē, kurā darbojas kopiena; tā var būt iela, mikrorajons, pat pagasts – ikviena cilvēciski aptverama teritorija, kurai tās iedzīvotāji izjūt savstarpēji vienojošu piederību. Apkaimes ir jau fiziski eksistējošas telpiskas struktūras, kur tiek īstenotas kopienas pārstāvju attiecības.*

Kultūras ministrija

Sabiedrības integrācijas
fonds

*Apkaimes attīstības rokasgrāmata, 2007.

INOVĀCIJAS

Jaunu zinātniskās, tehniskās, sociālās, kultūras vai citas jomas ideju, izstrādņu un tehnoloģiju īstenošana produktā, pakalpojumā vai procesā, ja tas atbilst attiecīgajā vietējās attīstības stratēģijā noteiktajiem inovatīvo risinājumu identificēšanas un atbilstības kritērijiem.* Spēju radīt inovācijas veicina nepieciešamība un vēlme kaut ko mainīt, risināt kādu konkrētu izaicinājumu. Tas, vai risinājums ir inovatīvs, lielā mērā ir atkarīgs no konkrētās vietējās situācijas, kurā tas tiek īstenots. Inovatīvas prakse vienā kopienā, var būt jau ierasta citā. Inovācija ir viena Viedo ciemu iezīmēm.**

*Ministru kabineta noteikumi Nr.580. (2023).

**Eiropas Komisija,. (2019). Ceļvedis kā kļūt par Viedo ciemu.

Kultūras ministrija

Sabiedrības integrācijas
fonds

KOPIENA

Sociālā mijiedarbībā esošs cilvēku kopums, kurus vieno piederība dzīves vietai (piemēram, ciemam, pilsētas apkaimē, mazpilsētai, lauku apvidum), kopīgas intereses (piemēram, dabas aizsardzība, senioru apvienība) vai kopīga identitāte. Kopienas veidošanās balstās uz kopīgu vēsturi, vērtībām un normām. Mūsdienās kopienas veidojas arī virtuālajā vidē.*

Kultūras ministrija

Sabiedrības integrācijas
fonds

* Labklājības ministrija, SIA "Dardedze". (2023). Metodiskais materiāls sociālajam darbam kopienā.

KOPIENAS RESURSI

Konkrētās kopienas iedzīvotājiem pieejamās iespējas (piemēram, darba vietas, dzīvesvietas, transports, sociālā atbalsta pakalpojumi, brīvā laika pavadīšanas iespējas un citas) aktuālo problēmu risināšanai un dzīves kvalitātes uzlabošanai.*

Kultūras ministrija

Sabiedrības integrācijas
fonds

* Labklājības ministrija, SIA "Dardedze". (2023). Metodiskais materiāls sociālajam darbam kopienā.

LĪDZDALĪBA

Process, kurā ir iespēja piedalīties sev būtisku jautājumu izlemšanā un apkārt notiekošā veidošanā ar mērķi uzlabot savu un līdzcilvēku dzīves kvalitāti.*
Līdzdalību iespējams realizēt caur piedalīšanos sabiedriskajās aktivitātēs, vietējo vai valsts institūciju darbībā, nevalstiskajās organizācijās un citās formās.

Kultūras ministrija

Sabiedrības integrācijas
fonds

Latvijas Izaugsimam

*Izglītības un zinātnes ministrijas mājas lapa:
<https://www.izm.gov.lv/lv/lidzdaliba>

LĪDZDALĪBA

Process, kurā ir iespēja piedalīties sev būtisku jautājumu izlemšanā un apkārt notiekošā veidošanā ar mērķi uzlabot savu un līdzcilvēku dzīves kvalitāti.*
Līdzdalību iespējams realizēt caur piedalīšanos sabiedriskajās aktivitātēs, vietējo vai valsts institūciju darbībā, nevalstiskajās organizācijās un citās formās.

Kultūras ministrija

Sabiedrības integrācijas
fonda

Latvijas Civiltiesību foruma

*Izglītības un zinātnes ministrijas mājas lapa:
<https://www.izm.gov.lv/lv/lidzdaliba>

NEVALSTISKAS ORGANIZĀCIJAS (NVO)

Organizācijas, kas darbojas sabiedrības un tās grupu interesēs un kuru saturiskā darbība nav pakļauta valsts pārvaldei, kā arī nav vērsta uz peļņas gūšanu vai reliģisko darbību.* NVO īsteno aktivitātes, lai risinātu kādas sabiedrības vai grupu vajadzības vai intereses, kuras pietiekamā apmērā nerisina ne valsts, ne pašvaldība, ne biznesa sektors. NVO sniedz iedzīvotājiem iespējas uzlabot savu un citu cilvēku dzīves kvalitāti, aizstāvēt savas intereses vai profesionāli pašapliecināties.

*Baiba Bela un Līga Rasnača (zin. red.). Sociālā darba vārdnīca. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2023

Kultūras ministrija

Sabiedrības integrācijas
fonds

Latvijas
Pilsoņu Forumam

VIDĒĀ CIEMA STRATĒGIJA

Viedā ciema stratēģija ir vietējās kopienas plāns, kas izstrādāts, izmantojot līdzdalības pieeju, un piedāvā redzējumu ciema attīstībai nākotnē. Viedā ciema stratēģiju formāti var būt atšķirīgi, tomēr to izstrāde ietver vienotus elementus - kopienas resursu, stipro pušu un iespēju apzināšanu, mērķu noteikšanu un konkrētu rīcību plānošanu to sasniegšanai. Tā var būt gan detalizēts plāns, gan vienkāršs vīzijas dokuments, taču būtiskākais ir, lai tā atspoguļotu kopienas ilgtermiņa domāšanu un atbildētu uz vietējām vajadzībām, piedāvājot inovatīvus risinājumus.*

*Latvijas Lauku forums.

Kultūras ministrija

Sabiedrības integrācijas
fonda

Latvijas Lauku forums

VIDEĀIS CIEMS

Lauku kopienas, kas pašas veido un ievieš kopienas vajadzībās un resursos balstītas, ilgtspējīgas sociālās, ekonomiskās vai tehnoloģiskās inovācijas, kas palīdz uzlabot kopienas dzīves kvalitāti. Viedajiem ciemiem ir raksturīga kopienas aktivizēšana un spēcīnāšana, kas ir būtiskākais resurss teritorijas attīstībai. Viedo ciemu pamatā ir iedzīvotāju saliedētība, kopdarbība un pašorganizēšanās spējas, kas ļauj veiksmīgi risināt problēmas un sasniegt kopienas kopīgi izvirzītos mērķus.*

Kultūras ministrija

Sabiedrības integrācijas
fonda

*Latvijas Lauku forums